

Prawa człowieka w Mołdawii, a w szczególności w Naddniestrzu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie praw człowieka w Republice Mołdowy, a w szczególności w Naddniestrzu

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Republiki Mołdowy, w szczególności z dnia 18 grudnia 2003 r.¹, z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie wyborów parlamentarnych w Republice Mołdowy² oraz z dnia 28 kwietnia 2005 r. w sprawie rocznego sprawozdania w sprawie praw człowieka na świecie w 2004 roku i polityki Unii Europejskiej w tej dziedzinie³,
- uwzględniając oświadczenie końcowe oraz zalecenia Parlamentarnej Komisji Współpracy UE-Mołdowa z jej posiedzenia w dniach 6-7 października 2005 r.,
- uwzględniając porozumienie o partnerstwie i współpracy między Republiką Mołdowy a Unią Europejską (UE), które zostało podpisane w dniu 28 listopada 1994 r. i weszło w życie z dniem 1 lipca 1998 r.,
- uwzględniając oświadczenia Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) przyjęte na szczycie w Istambule w 1999 r. oraz na posiedzeniu Rady Ministerialnej OBWE w Porto w 2002 r.,
- uwzględniając plan działania dla Republiki Mołdowy przyjęty na siódmym posiedzeniu Rady Współpracy UE-Mołdowa w dniu 22 lutego 2005 r.,
- uwzględniając sprawozdanie końcowe z misji OBWE/ODIHR obserwacji wyborów parlamentarnych z dnia 6 marca 2005 r., które ogólnie rzecz biorąc odbyły się zgodnie z większością zobowiązań wobec OBWE oraz standardami Rady Europy i innych organizacji międzynarodowych dotyczącymi demokratycznych wyborów, mimo braków stwierdzonych w zakresie warunków kampanii i dostępu do mediów,
- uwzględniając decyzję Rady 2006/96/WPZiB w sprawie realizacji wspólnego stanowiska 2004/179/WPZiB dotyczącego środków ograniczających skierowanych przeciwko przywódcom regionu Naddniestrza w obrębie Republiki Mołdowy⁴ oraz wspólne stanowisko Rady 2006/95/WPZiB odnawiające wspomniane środki ograniczające na okres kolejnych 12 miesięcy⁵,
- uwzględniając rezolucję przejściową przyjętą w dniu 1 marca 2006 r. przez Komitet Ministrów Rady Europy i dotyczącą orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

---

¹ Dz.U. C 91 E z 15.4.2004, str. 692.

² Dz.U. C 304 E z 1.12.2005, str. 398.

³ Dz.U. C 45 E z 23.2.2006, str. 107.

⁴ Dz.U. L 44 z 15.2.2006, str. 32.

⁵ Dz.U. L 44 z 15.2.2006, str. 31.

(ETPC) z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie Ilaşcu i inni przeciwko Republice Mołdowy i Federacji Rosyjskiej,

- uwzględniając art. 115 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że europejska polityka sąsiedztwa uznaje europejskie aspiracje Republiki Mołdowy oraz jej znaczenie jako kraju silnie związanego historycznie, kulturowo i gospodarczo z Państwami Członkowskimi,
- B. mając na uwadze, że w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa przyjęto plan działania, który zawiera propozycje zmierzające do zachęcenia Republiki Mołdowy do przeprowadzenia reform politycznych i instytucjonalnych, jakie umożliwią jej stopniową integrację z programami i polityką UE,
- C. mając na uwadze, że Unia Europejska poczyniła ostatnio znaczące kroki w kierunku wzmocnienia jej zaangażowania w sprawy Republiki Mołdowy oraz w poszukiwanie rozwiązania konfliktu naddniestrzańskiego, otwierając stałe przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Kiszyniowie, powołując Specjalnego Przedstawiciela UE (SPUE) ds. Republiki Mołdowy mającego za zadanie przyczynić się do trwałego zażegnania konfliktu naddniestrzańskiego oraz ustanawiając misję szkoleniowo-doradczą UE na granicy Republiki Mołdowy i Ukrainy (EUBAM),
- D. mając na uwadze, że Naddniestrze ogłosiło niepodległość w 1992 r., w następstwie konfliktu zbrojnego przy wsparciu ze strony wojsk rosyjskich, destabilizując w ten sposób cały kraj,
- E. mając na uwadze budzące troskę doniesienia, zwłaszcza w przypadku Naddniestrza, o niepokojącym poziomie działalności kryminalnej, wszechogarniającej społeczeństwo korupcji, obecności głęboko zakorzenionej nieoficjalnej gospodarki oraz braku poszanowania podstawowych wolności oraz praw człowieka;
- F. mając na uwadze utrzymujące się nękanie niezależnych mediów oraz organizacji pozarządowych, a także dyskryminowanie i prześladowanie ludności rumuńskojęzycznej przez samozwańcze władze Naddniestrza;
- G. mając na uwadze uporczywe odmawianie przez samozwańcze naddniestrzańskie władze podporządkowania się orzeczeniu ETPC nakazującemu położenie kresu bezprawnemu i bezpodstawnemu zatrzymaniu Andreja Iwantoca i Tudora Petrova Popa,
- H. mając na uwadze, że, wedle doniesień, Andrej Iwantoc od 27 lutego 2006 r. prowadzi strajk głodowy w proteście przeciwko nieludzkiemu i poniżającemu traktowaniu przez pracowników zakładu karnego w Tyraspolu,
- 1. stanowczo potępia represje, prześladowania i zastraszanie przez reżim naddniestrzański przedstawicieli niezależnych mediów, obywateli krytykujących samozwańcze władze Naddniestrza, członków organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli opozycji; potępia zakaz finansowania organizacji pozarządowych z zagranicy; ubolewa nad niechęcią reżimu do pełnego zaangażowania się w działania na rzecz osiągnięcia pokojowego i wszechstronnego rozwiązania konfliktu w Naddniestrzu; z zadowoleniem przyjmuje zatem rozszerzenie zakazu przyznawania wiz wjazdowych na terytorium UE na członków reżimu naddniestrzańskiego;

2. głęboko ubolewa nad tym, że samozwańcze władze Naddniestrza w dalszym ciągu przetrzymują w niewoli dwóch skarżących, choć minęło ponad półtora roku od wydania przez ETPC orzeczenia w sprawie Ilascu i innych osób; zwraca uwagę, że w swoim orzeczeniu ETPC uznał w szczególności, że oba pozwane państwa mają podjąć wszelkie konieczne kroki w celu zaprzestania bezpodstawnego przetrzymywania dwóch z wciąż uwięzionych skarżących oraz zapewnienia ich bezzwłocznego uwolnienia;
3. wzywa władze Republiki Mołdowy do kontynuowania wysiłków zmierzających do zakończenia bezprawnego i bezpodstawnego przetrzymywania Andrei'a Ivantoca i Tudora Petrov-Popa oraz do zapewnienia ich bezzwłocznego uwolnienia; wzywa stanowczo władze rosyjskie do aktywnego zbadania wszelkich skutecznych metod zakończenia bezprawnego i bezpodstawnego przetrzymywania obu więźniów oraz zapewnienia ich bezzwłocznego uwolnienia; wzywa Radę, Komisję oraz Państwa Członkowskie, aby domagały się bezzwłocznego uwolnienia więźniów;
4. wzywa władze Republiki Mołdowy, mając na uwadze wywołujący poruszenie i kontrowersje wyrok skazujący byłego ministra obrony, Valeriu Pasata, do zapewnienia, że postępowanie apelacyjne zostanie przeprowadzone w sposób przejrzysty i zgodnie z międzynarodowymi normami prawnymi;
5. wyraża silne i niezmiennie poparcie dla dążeń władz Republiki Mołdowy do pomyślnego wprowadzenia w życie planu działania będącego elementem wspólnotowej polityki sąsiedztwa; wzywa Komisję i Radę do wspierania władz Republiki Mołdowy w procesie demokratyzacji i do użycia wszelkich środków dyplomatycznych w celu osłabienia autorytarnego i nielegalnego reżimu w Naddniestrzu;
6. wzywa rząd Republiki Mołdowy do kontynuacji procesu reform, wzmocnienia praworządności, zwalczania korupcji w urzędach zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi z planu działania, a także do zwiększenia wysiłków w walce z handlem ludźmi;
7. przyjmuje do wiadomości ustawę dotyczącą zapobiegania i zwalczania handlu ludźmi z 20 października 2005 r., który przewiduje darmową pomoc socjalną dla ofiar handlu ludźmi; wzywa władze Republiki Mołdowy do złożenia dalszych wyjaśnień na temat sposobu finansowania jej realizacji; podkreśla znaczenie zapewnienia dodatkowych środków finansowych i kadry dla organów doradczych z zakresu handlu kobietami oraz lepszej współpracy po stronie organizacji pozarządowych, działających na tym polu;
8. z zadowoleniem przyjmuje konstruktywną współpracę między różnymi partiami politycznymi w parlamencie Republiki Mołdowy; uznaje wagę reform w zakresie niezawisłości sądownictwa, służb specjalnych, ordynacji wyborczej oraz trybunału obrachunkowego; wzywa do wzmocnienia wymiaru sprawiedliwości Republiki Mołdowy; podkreśla znaczenie wprowadzenia tych i innych reform bez opóźnień;
9. wyraża przekonanie, że reformy w Republice Mołdowy tylko wtedy mogą się zakończyć powodzeniem, jeżeli zostaną przeprowadzone w poszanowaniu dla zasad praworządności i podstawowych wolności; nalega, aby wszystkie zainteresowane strony, w tym również przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, połączyły swe siły na rzecz dalszego rozwoju demokracji w tym kraju;
10. z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie wspólnego oświadczenia w sprawie celów złożonego przez premierów Ukrainy i Republiki Mołdowy w dniu 30 grudnia 2005 r.; wzywa

uczestników życia gospodarczego w regionie naddniestrzańskim Republiki Mołdowy do rejestrowania się we właściwych organach w Kiszyniowie w celu promowania nieograniczonego przepływu towarów przez granicę; wzywa samorzadne władze naddniestrzańskie, aby nie blokowały takich rejestracji;

11. z zadowoleniem przyjmuje działalność EUBAM w Republice Mołdowy i na Ukrainie, która może stać się elementem szerszych wysiłków w celu znalezienia wykonalnego i trwałego rozwiązania konfliktu naddniestrzańskiego; podkreśla, że poprawa kontroli granicznych jest podstawowym czynnikiem prowadzącym do zakończenia konfliktu, między innymi poprzez ograniczanie handlu bronią;
12. wzywa Komisję, Radę i specjalnego przedstawiciela UE ds. Republiki Mołdowy do podjęcia wszelkich wysiłków w celu zapobieżenia eskalacji obecnego konfliktu granicznego;
13. odnotowuje pozytywne, choć w niektórych kwestiach krytyczne, oświadczenie parlamentu Republiki Mołdowy w sprawie ukraińskiej inicjatywy dotyczącej rozstrzygnięcia konfliktu naddniestrzańskiego; wzywa wszystkie strony uwikłane w konflikt, aby w pełni zaangażowały się w negocjacje 5 + 2, w których uczestniczy Republika Mołdowy, region naddniestrzański Republiki Mołdowy, Rosja, Ukraina i OBWE, a także UE i Stany Zjednoczone w charakterze obserwatorów, i aby dążyły do politycznego rozstrzygnięcia konfliktu naddniestrzańskiego;
14. wzywa Rosję, aby niezwłocznie zaprzestała udzielania poparcia reżimowi naddniestrzańskiemu, potwierdziła swoje zobowiązania co do integralności terytorialnej Republiki Mołdowy określonej w mołdawskiej konstytucji i bezwarunkowo wycofała swoje oddziały wraz z ciężkim sprzętem i amunicją; podkreśla, że zgodnie z decyzją podjętą w 1999 r. na szczycie OBWE w Istambule oddziały należało wycofać do końca 2002 r.; wzywa Radę, aby włączyła tę kwestię do porządku kolejnego szczytu UE-Rosja;
15. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentowi Republiki Mołdowy, rządowi Rumunii, rządowi Ukrainy, rządowi Federacji Rosyjskiej, rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, Sekretarzowi Generalnemu OBWE i Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.